

Yper
museum

LEIDRAAD BEZOEK YPER MUSEUM

LAGERE SCHOOL

Voor je bezoek...

Praktische info:

www.ypermuseum.be/scholenaanbod

Reserveer je klasbezoek via:

www.ypermuseum.be/praktisch-reserveer

Naar Ieper

Openbaar vervoer

Trein: het museum ligt op 10 minuten stappen van het station van Ieper. www.belgianrail.be/nl
Schoolgroepen onder de 12 jaar reizen vanaf februari 2019 voor €1 per rit met de trein!

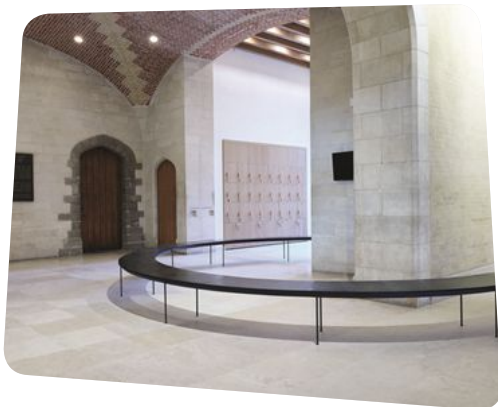
Bus: de halte 'Ieper Markt' ligt op 1 minuut stappen van het museum. www.delijn.be
Via CultuurKuur kan een schoolgroep gratis met De Lijn reizen op weg naar een cultuurbestemming!
<https://www.cultuurkuur.be/subsidies/dynamo-op-weg>

Eigen bus

Bussen mogen 10 min. stil staan op de parkeerplaats Sint-Maartenskerk, op 1 minuut wandelafstand van het museum. Daarna dient de buschauffeur te parkeren op de busparking aan het station.

Bij aankomst...

De leerkracht meldt de groep aan bij de balie. De leerlingen wachten even op de zitbank in de inkomruimte. Er zijn lockers voor de tassen (1 eurostuk waarborg). Elke leerling krijgt een kattenpoot-armband. Deze scan je aan het toegangspoortje om binnen te gaan.

Bezoek personaliseren

Vorbereidend bezoek?

Wanneer je je reservatiedocument voorlegt aan de kassa, kun je als leerkracht het museum gratis bezoeken. Je kunt je klasbezoek dus zeker optimaal voorbereiden.

Met de kattenpoot-armband kies je hoe gedetailleerd je je museumbezoek wil maken. Bij elk voorwerp bepaal je zelf hoeveel je wil lezen, horen of zien. Scan je kattenpoot en lees de info op de schermen.

Met de klas?

Kinderen kunnen op elk scherm interactieve spelletjes spelen. Bedoeling is om doorheen het bezoek zoveel mogelijk munten te verzamelen. Dat doen ze aan de hand van spelletjes die niet alleen leuk zijn, maar waarmee ze ook heel wat opsteken over de museumcollectie. Het spreekt voor zich dat dit enkel lukt in kleine groepjes. De leerkracht kan dus ook beslissen de spelletjes te laten voor wat ze zijn. Misschien keren de leerlingen wel eens terug met het gezin?

Een andere mogelijkheid is de klasgroep op te splitsen en over de verschillende schermpjes te verspreiden.

Doorheen het museum geven Katelyne en haar kater Leon extra uitleg. Ook hier kun je als leerkracht kiezen of je deze filmpjes bekijkt of er wat sneller aan voorbij gaat. Deze filmpjes spelen doorlopend, je hoeft dus zelf niet te scannen.

Op verkenning in het Yper Museum...

In wat volgt, ontdek je de highlights die we selecteerden voor een klasbezoek met een klas uit het lager onderwijs. Per onderdeel krijg je weetjes, links en denkvragen volgens onderstaande indeling:

- **Interessant object voor de doelgroep**
- **Kun je er nog bij vertellen**
- **Link naar vandaag**
- **Om even over na te denken**

Op de eerste verdieping van de Lakenhallen maak je kennis met Ieper als middeleeuwse grootstad. Je vindt hier niet alleen een bijzondere, interactieve maquette, je kan je er ook verdiepen in vijf verschillende thema's: Wieg, Laken, Conflict, Pest en Bisdom. Dat kan chronologisch of je zapt van het ene thema naar het andere.

1. Intro

Oud plan der stad Ypre gemaakt in de jaeren 1500.

Google maps 500 jaar geleden! Een grote kaart toont ons hoe de stad Ieper er in de middeleeuwen uit zag. Toen tekende men de gebouwen nog rechtopstaand. Zo kon je op de kaart goed controleren of je wel op de juiste plaats stond!

De kaart ziet er uit zoals een toeristische brochure die je nu krijgt op reis, niet?

2. Wieg

De eerste naamsvermelding van leper dateert uit 1066, maar leper was er al iets vroeger. Hoe en wanneer is leper ontstaan? Met een grote hoeve bij een riviertje. Het riviertje werd uitgegraven tot een bevaarbare rivier: de leperlee. Woeste Noormannen verwoestten in de jaren 800 de vroege leperse hoeve. Maar rond 900 groeide een nieuwe, bloeiende landbouwnederzetting.

In de 10de eeuw ontstond een tweede woonkern. De lakennijverheid was er de belangrijkste industrie. Kooplieden uit buurlanden verkochten hun producten op de jaarmarkt, reizende handelaars stockeerden hun waren veilig in de voorlopers van de Lakenhallen. Door de leperlee-rivier werd de stad in de middeleeuwen een internationaal handelscentrum.

Rond 1150 verbond een dambord van straten de twee kernen tot één stad. De machtige lakenstad leper behoorde met Gent en Brugge tot de belangrijkste steden van het graafschap Vlaanderen.

Venus van Boezinge: archeoloog op 9 jaar

Dit bronzen beeldje uit de 1e n.C. (woeps, da's al oud!) werd in 2016 gevonden door de 9-jarige Helena Hosten. Het educatieve project 'Speuren naar Romeinen in leper' maakte van kinderen eendags-archeologen: ze zeeften de aarde van een leperse opgraving. Helena bleek een toparcheoloog!

Historie ofte beschrijving der vermaerde stadt van Ipre, 1768

Over het ontstaan van landen en steden bestaan vaak fantastische verhalen, zo ook voor leper. Allemaal 'bewijzen' ze hoe belangrijk en oud leper is. Volgens het geschiedenisboek van Petrus Ramaut wordt leper gesticht in 2004 v.Chr., en nog wel door een prins: Hyperborus, heet hij. Hij is een nazaat van de bekende koning Priamos van Troje!

Wat een prachtig boek! Weet iemand hoe zo'n oud boek gekopieerd werd?

I ♥ kattensleutel of schapenhouder?

Om al dat laken te maken, heeft leper natuurlijk veel schapen nodig. Maar waarom is leper dan bekend als 'de kattenstad' en niet als 'schapenstad'? Katten houden muizen van de wol in de Lakenhallen, maar de katten kweken als konijnen. Te veel is te veel! De leperlingen gooien het teveel aan katten van de belfortoren. De laatste kat valt in 1817 van de belfortoren. In 1955 ontstaat de kattenstoet. Vanaf dan gooit men (na de stoet) enkel nog pluchen katjes van de toren.

3. De maquette

Op de houten maquette ontdek je het middeleeuwse leper (op het stadsplan van 1564 gebaseerd). Boven de oude stad zie je de contouren van het huidige leper. Of hoe sporen in de stad van nu getuigen van lepers grootse verleden ...

Gids Katelyne neemt je mee op een spannende verhalentocht door de grootstad. Bekijk zeker ook de leuke filmpjes in de houten huisjes!

Met de hygiëne nam men het in de middeleeuwen niet zo nauw. Wie vindt (op een filmpje in een huisje) de man die de scheet laat?

Wie vindt op de maquette de Lakenhallen terug, het gebouw waar we nu op bezoek zijn?

Op welke manieren probeerde de middeleeuwse stad zich te verdedigen? (Antwoord: vestingmuren, uitkijktorens, kanonnen ...)

Voor wie nog 'n hongertje zou hebben: op het einde van de maquette kan de klas in de leperse riolen kruipen...

4. Laken

Aansluitend bij de maquette: bij het onderdeel 'laken' vind je ook info over de bouw van de middeleeuwse huizen.

De gewone huizen waren in de middeleeuwen van hout en leem. Alleen de haard en de 'schoorsteen' worden gemetseld. Wanneer er brand uitbrak, was dit natuurlijk een ramp. Uit voorzorg legde men daarom heel smalle straatjes aan tussen de huizenkernen. Ieper heeft nu nog enkele van die heel dunne steegjes. Je ontdekt er eentje bij het stadspel Kattenjacht. Tot diep in de 19de eeuw staan er in Ieper houten huizen. Uit vrees voor brand in de dichtbevolkte stad moedigt het stadsbestuur vanaf de 15de eeuw de bouw van stenen huizen aan. Pas rond de 17de eeuw 'versteent' de stad echt.

Er rest vandaag nog één houten huis aan de Rijselpoort, een mooie getuigenis van Iepers houten verleden. Het houten huis is nu een beschermd monument.

Het houten huis

De openbare gebouwen werden wel al vroeg in steen opgetrokken: het Belfort, de Lakenhallen, de kerken ... Ook de rijke kooplieden pronkten al veel langer met hun welstand in grote stenen huizen. Een stenen huis had twee verdiepingen: beneden bevond zich de stapel- en werkplaats. De verdiepingen werden als woonhuis gebruikt. Arbeiders woonden op het achtererf, in eenkamerwoningen. De achterkant van veel huizen paalde aan de Ieperlee-rivier. De wol kon dus met boten worden aangevoerd tot aan de stapelplaats zelf.

Wie vindt stenen faience-tegeltjes terug? Zou je deze nu nog in je badkamer plaatsen?

Gebruikte men in de middeleeuwen al een truweel om te metsen? Vind je het terug?

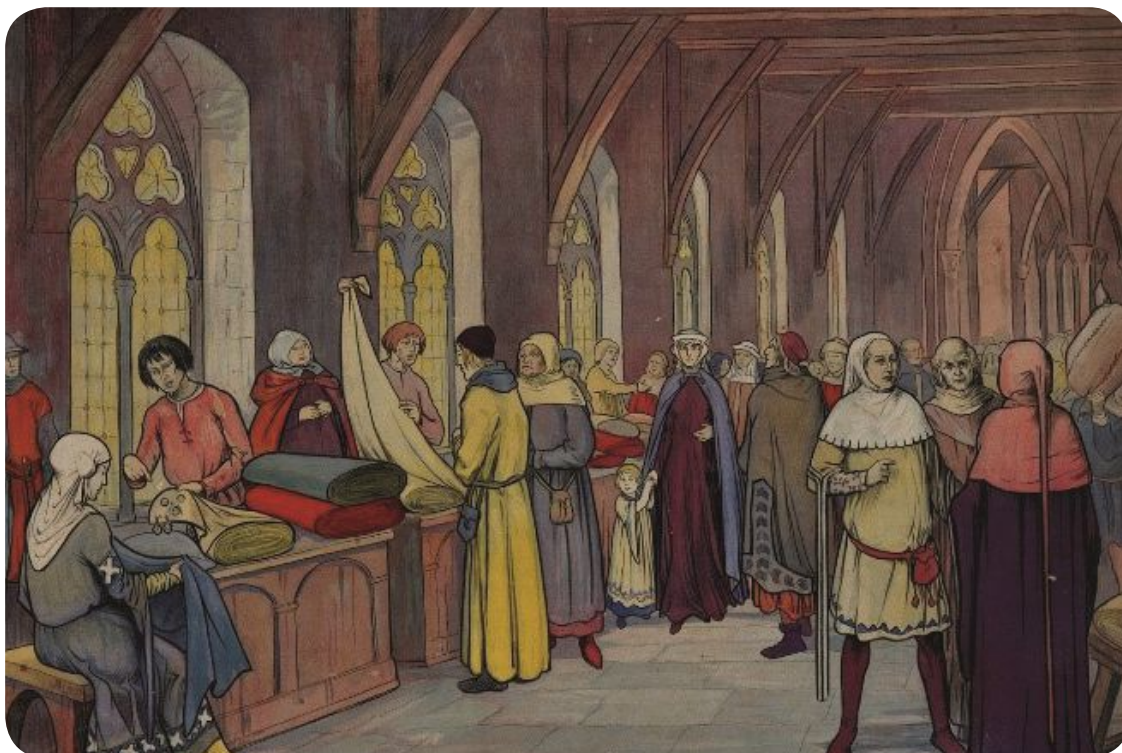

Hier staat een grote stenen stolp. Je plaatst het op een vuur dat moet gedoofd worden. Waar zouden de rijke mensen de stolp 's avonds plaatsen, denk je? (Antwoord: over het smeulende haardvuur. Nee, niet op de barbecue...)

In de halle van leperen, 1931

'Laken' maakt leper rijk: een warme kledingstof geweven van de fijnste schapenwol. Het leperse laken, de dickedinne, staat bekend om zijn kwaliteit. Eén lap is 1,75 meter breed, 29 meter lang en weegt circa 30 kilogram!

Hoe bewaart men zo'n lange lap stof? (Op een rol)

De wol komt eerst van Vlaamse schapen en vanaf de 12e eeuw uit Engeland. Vaklui verwerken die: wolwassers, spinners, wevers, vollers en ververs (volledige uitleg: zie educatief pakket over 'laken'). Ze volgen strikte regels. De afgewerkte stoffen worden gekeurd, opgestapeld in de Lakenhallen en door handelaars verkocht. De wevers en lakenreders vormen in de stad de machtigste groepen.

Rond 1200 is het leperse laken in heel Europa en tot in Zuidwest-Azië bekend. De stad verdubbelt in oppervlakte en telt ongeveer 40.000 inwoners. Meer dan vandaag! Pronkstuk van de stad is in 1304 het nieuwe belfort met zijn lakenhallen.

De stad barst uit haar voegen. Vier nieuwe buitenwijken ontstaan buiten de vestingmuren. Daar wonen vooral ambachtsslui met een vervuilend of waterslorpend beroep: leerlooiers, vollers, ververs, smeden, pottenbakker ...

Waarom moeten de mensen met vuile beroepen buiten de stadsmuren gaan wonen? (Antwoord: om de vuile stank uit het centrum weg te houden!)

Schapevool en laken

Voel in het museum maar eens aan de schapevool en het (gereconstrueerde) laken!

Middeleeuwse werktuigen

Ontdek de werktuigen van de ambachtslui van toen: schaar, weefmachine, kaardenbol, lakenloodje ...

De bouw van de leperse Lakenhallen, Ferdinand Pauwels, 1879

Vraag jij je ook af hoe ze in de 13e eeuw al zo'n immense hallen konden bouwen? Kijk dan even naar boven, het schilderij toont je de making-off.

Geldbuidel en muntjes, van voor 1383

Waar bewaar je in de middeleeuwen al dat zuur verdiend geld toch? Ook al in een geldbuidel!

5. Conflict

Op heel veel momenten wordt er in Ieper oorlog gevoerd. Soms heerst er binnenlandse onrust:

Vanaf 1280 heeft het Ieperse werkvolk genoeg van al dat werken aan een hongerloon. Protesterende wevers en vollers roepen: 'Cockerulle! Cockerulle!'. 'De pot kookt over.' De huizen van de rijken worden geplunderd en in brand gestoken. Met resultaat: de arbeiders krijgen rechten. De wevers zitten voortaan in het stadsbestuur, toentertijd ongezien!

In 1303 breekt een tweede volksofstand uit tegen het stadsbestuur. De woedende menigte gooit negen schepenen uit de belfortramen. Het resultaat: inspraak voor arbeiders.

Dan weer dreigen buitenlandse twisten:

Ieper raakt ook verwickeld in de Frans - Engelse oorlogen. Met de Guldensporenslag van 1302 behalen de Vlaamse steden een kortstondig succes tegen Frankrijk. Voor het eerst verslaat een leger van bijna uitsluitend voetvolk een ridderleger! Maar na talrijke veldslagen en volksofstanden wordt ook Ieper in 1305 door de Franse koning Filips de Schone gestraft met enorme schadevergoedingen. De vestingen moeten worden afgebroken. Vijfhonderd wevers en vollers moeten de stad verlaten. Een mokerslag voor de Iakennijverheid. Die moet bovendien opboksen tegen de "Iageloon-steden" van toen: Poperinge, Langemark, Nieuwkerke, Belle...

In 1383 wordt Ieper enkele maanden belegerd door een alliantie van Engelsen en Gentenaars (!): het Beleg van Ieper. Ieper blijft trouw aan de Franse koning. Het beleg brengt de stad op de rand van de ondergang. Haar buitenwijken en Uiterste Vesten verdwijnen voorgoed. Bijna knakt Ieper.

Maar de stad houdt stand.

Wapenuitrusting van een ridder

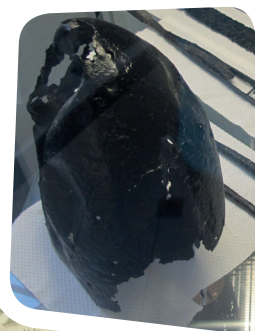
- Met welk wapentuig vocht een ridder in de middeleeuwen?
- Vind jij het stukje maliënkolder?
- Welke oorlog werd pas 100 jaar geleden in Ieper uitgevochten?

Processie OLV van Thuyne

De Ieperlingen geloven dat de Onze Lieve Vrouw van Thuyne (een andere naam voor Maria) het Engelse leger heeft weggejaagd. Maar misschien was het toch dat Franse leger dat Ieper net te hulp zou snellen?

Nog elk jaar danken de Ieperlingen OLV van Thuyne met een rondgang. Is er in jouw gemeente ook een processie of stoet?

6. Pest en armenzorg

De pest, bijgenaamd de 'Dood van leperen', raast door de stad. Door overbevolking, gebrekkige hygiëne en de vervuilde leperlee-rivier verspreidt de bacterie zich razendsnel. Luizen en vlooiën geven de ziektekiem via de ratten door. Wie ziek wordt, leeft meestal hoogstens nog een paar dagen. Dokters staan machteloos.

In 1316 sterven zo'n 3000 leperlingen aan een pestepidemie, 10% van de bevolking. Tijdens de grote Europese pest van 1347 tot 1351, de Zwarte Dood, sterft een derde (!) van alle leperlingen. Iedereen verloor dus wel iemand die hij kende, of werd zelf ziek. Het was een verschrikkelijke periode.

Ieperse bel

Een belleman kondigt (met een bel natuurlijk) de pestkar aan, die de lijken ophaalt ...

Breken er nu ook nog besmettelijke epidemieën uit?

Pestdokter

Een pestdokter was een door de plaatselijke overheid aangestelde functionaris die zieken verzorgde. De outfit van een pestdokter varieerde volgens tijd en regio, maar meestal bestond die uit een lange tuniek met kap en een snavelmasker met oogglazen. Het masker was gevuld met kruiden om de lucht te zuiveren, omdat men dacht dat de pest zich door de lucht verspreidde. De kruiden hielpen ook tegen de stank van de doden ... Ook geloofde men dat de ziekte van de lange, gewaxte jas afgleed. Voor bijgelovige dokters dus de perfecte outfit!

**Kruip achter in de pestdokter en kijk even door zijn ogen!
Je ontdekt de middeleeuwse stad, geteisterd door de pest.**

Maar leper draagt, waar het kan, zorg voor zijn burgers. In het toenmalige ziekenhuis werden toen al melaatsen verzorgd. En in het Godshuis Belle verricht de befaamde chirurgijn Jan Yperman (1260–1332) al chirurgische ingrepen.

Rijke burgers stichten godshuizen, gasthuizen en hospitalen voor weduwen en weduwnaars, zieken en armen. Deze privéliefdadigheid ontstaat begin 15e eeuw, doordat de lakenproductie dramatisch daalt en de armoede toeneemt.

In 1525 neemt de stad het heft in handen en richt ze de Gemene Beurze op, voorloper van het OCMW. Als één van de eerste Europese steden ontwikkelt Ieper een sociaal beleid, met ziekenzorg, onderwijs en sociale voorzieningen. Andere steden bleven in die tijd afhankelijk van giften door rijke weldoeners en de kerk.

 Vind je het een eerlijk systeem als de stad geld uit de belastingen gebruikt voor de armsten in de stad?

 Zouden er hier ook mensen tegen zijn?

 Groepsportret van de weduwnaars van het godshuis Nazareth, 1640

 Waren er vroeger al bejaardenhuizen, denk je?

Ja! Hoewel enkel de rijken er kans maakten op een kamer. Godshuis Onze-Lieve-Vrouw van Nazareth (1337), in de volksmond 'het oudemannenhuis'. Er verbleven 13 weduwnaars. De bejaarde vrouwen woonden in een ander gebouw.

 Zijn sommige kamers voor bejaarden nu ook nog luxueuzer dan andere, denk je?

7. Bisdom

Ieper ging door een diep dal. Gelukkig kwamen er plots nieuwe inkomsten. In 1559 komt de bisschop in Ieper wonen en werken. De Sint-Maartenskerk wordt daardoor 'kathedraal' genoemd. Naast de kathedraal wordt een groot bisschoppelijk paleis neergepoot. Na de oorlog werd het niet meer heropgebouwd. Nu wordt de stad opnieuw belangrijker.

Maar er loeren ook weer problemen om de hoek. In tijden van hongersnood richtten de inwoners hun woede op de rijke katholieke kerk. Andere geloofsovertuigingen (het calvinisme) verspreiden zich via geheime preken en goedkope boekjes in de Westhoek. 10 augustus 1566 breekt na een ijskoude winter (graancrisis) de Beeldenstorm uit. Calvinisten slaan in kerken alles kort en klein. Katholieke geestelijken zoeken hun toevlucht binnen de muren van de stad.

Na vijf dagen bereiken de beeldenstormers Ieper. Ze plunderen er zowat alle kerken en kloosters. De katholieke Spaanse landvoogd reageert hardhandig. Hij laat duizenden protestanten ombrengen of verbannen. Dit belet niet dat Ieper een tijd later even een calvinistisch bestuur krijgt (1578–1583). Maar na het beleg door de Spanjaard Alexander Farnese (1583–1584) verlaten veel Ieperlingen hun stad. Ze beginnen een nieuw leven in het protestantse Noorden.

Na 1600 leeft de stad toch weer op. De vele kloosters, scholen en kerken trekken kunstenaars aan: schilders, beeldhouwers, goud- en zilversmeden, glazeniers... Want wat de Beeldenstorm heeft vernield, moet worden heropgebouwd.

Voert men nu ook nog oorlog omwille van een verschillend geloof?

Waarom waren de arme mensen boos op de katholieke kerk, denk je?

De beeldstormerij, Edmond van Offel

Handpop poppentheater Tientelientje, ca. 1975

In Ieper brengt Sint-Maarten op 11 november geschenkjes naar de kinderen.

Wie brengt in jouw gemeente geschenkjes?

Kun je een sinterklaasliedje zingen?

8. Insignes

Insignes of spelden zijn vanaf de 12e eeuw razend populair en zijn best te vergelijken met de broches, pins of tattoos van vandaag. Je kunt ze kopen op spektakels, kermissen, processies, in bedevaartsoorden ...

Er bestaan honderden verschillende soorten insignes. Je draagt ze om je identiteit te tonen. Er bestaan religieuze, dierlijke en zelfs erotische insignes. Maar bij de jonge bezoekers zullen het speelgoed, de ridders en de wildemannen vast meest tot de verbeelding spreken.

De insignes in het Yper Museum zijn allemaal in leper gevonden. De enorm goed bewaarde collectie is echt uniek in België. Ze werd gevonden in een stuk grond waar al 600 jaar niemand meer woonde: de Verdrongen Weiden. Deze buitenwijken waren vóór 1383 bewoond, maar werden na het Beleg van leper verlaten. Daarna werd het 'overstromingsgebied', waar niemand op mocht wandelen. De leperse kleigrond zorgde ervoor dat het metaal zo goed bewaard bleef.

Tussen 1993 en 2000 vonden er opgravingen plaats. Men ontdekt een schat aan archeologische info, die een beeld schetst van het bruisende leven in een middeleeuwse stad: kook- en huisgerei, werktuigen, wapens, resten van kledij, sieraden, speelgoed, insignes ...

Kinderschoentjes opgegraven in de Verdrongen Weiden

Verlag opgravingen:

<https://oar.onroenderfgoed.be/publicaties/OAOE/24/OAOE024-001.pdf>

Insignes duiden soms je beroep aan: schoenen kunnen bv. verwijzen naar de schoenmaker.

Wildemannen zijn doorgaans sterk behaarde wezens, met vaak een knots of schild in de hand. Ze kwamen voor in toneelstukken. Het zijn dus de hedendaagse filmmonsters.

Ridders zijn populair op insignes, vaak in hun volledige wapenuitrusting. Op hun schild zijn vaak wapenschilden te zien. Waren dit insignes van 'fans' van een bepaalde landheer? Werden ze gedragen tijdens toernooien? Ridderinsignes zouden vooral bij jonge 'wannebe-ridders' in trek zijn. Misschien getuigen ze ook van nostalgie naar het 'gouden riddertijdperk' van de 11de en 12de eeuw? Zelf dateren ze uit de 13de en 14de eeuw.

Rond 1500 krimpt de insignemarkt ten voordele van miniatuurtjes en ander speelgoed.

Neem achteraan het insignekabinet de trap naar de tweede verdieping. Vanaf hier maak je kennis met leper in de nieuw(st)e tijd.

9. Cinema Vauban

Drie eeuwen van wisselend machtsvertoon in ons kleine Belgenlandje. We vertellen het je in zeven minuten. Op de tweede verdieping kun je letterlijk even gaan liggen voor een filmpje over het Yper van 1566 tot 1850. In 'Cinema Vauban' kom je ook alles te weten over de vestingen rond Ieper.

Van het projectiescherm zijn een paar hoeken af. En van het filmpje zelf eigenlijk ook ...

Al eens middeleeuwse kanonskogels gespot? Ze liggen bij onze cinema. Geen pretje als je zo één op je hoofd kreeg!

10. Kant – Clara

In de troebele jaren van de godsdienstoorlogen loopt Ieper leeg. Eind 16e eeuw wonen er nog minder dan 10.000 burgers, velen in armoede. Er is weinig werk, voedsel is schaars.

In die tijd raakt kantwerk in de mode in de Vlaamse en Italiaanse steden. Veel Ieperse meisjes verdienen zo wat bij. Maar het is werken tegen een hongerloon! Tot twaalf uur per dag zitten ze achter hun kussen de klosjes garen door elkaar te slaan.

In Ieper groeit er rond het kantklossen een sociale werking met onderwijs, opvang en weldadigheidsprojecten.

Vind jij de kantwerkjes mooi?

Hoe maakt men een stukje kant? Kijk eens naar het filmpje.

Op een kussen, met kantklosjes. Vaak zong men liedjes tijdens het kantklossen.

Weet jij in welke kleren vaak een stuk kant verwerkt wordt? Ze zijn vaak wit en je draagt ze meestal maar één dag in je leven...

Waarom was het in arme tijden een goed idee om meisjes op school te leren kantklossen?

Mogen vrouwen nu al overal ter wereld gaan werken, als ze dat willen?

Terwijl sommige arme mensen 12 uur per dag moesten werken, hadden sommige rijken echt wel veel spaarcenten. Vind jij in deze ruimte de voorwerpen van de 'rijke mensen'?

11. Kunst – Louise

Eén van Iepers belangrijkste kunstenaars is Louise De Hem. Ze kon heel goed tekenen en schilderen. Maar de Ieperse Kunstacademie was in de 19e eeuw nog uitsluitend voor jongens. Gelukkig kon Louise terecht bij haar schoonbroer Théodore Ceriez, die zelf schilder was. Hij leerde haar de basistechnieken.

Louise moest dus noodgedwongen haar kunststudies in Brussel en Parijs volgen. Ze kreeg wel studiebeurzen van de stad Ieper.

In 1891 keert Louise terug. Ze krijgt opdrachten voor realistische portretten van rijke families uit Ieper en omgeving. Daar maakt ze gevoelige kunstwerken van, tintelend van kleur. In haar persoonlijk werk getuigt ze van de armoede, sociale onrechtvaardigheid en traditie. Levendig en realistisch. Pastel is haar geliefkoosde techniek.

Zie jij een verschil tussen de schilderijen die kinderen van eenvoudige of rijke komaf tonen?

Welke dieren zie je op de schilderijen? (kip, kat)

Louise maakt graag portretten. Spreken deze schilderijen je aan, of kijk je liever naar schilderijen waar veel dingen op te zien zijn?

Théodore Ceriez, De kwakzalver in het dorp, 1872

De kwakzalver in het dorp stelt een rondreizende tandarts voor. Aan z'n voeten zit in de koets zijn volgende slachtoffer, met op de bank naast hem het koffertje met wonderdrankjes. Nauwgezet schildert Ceriez allerlei modellen van hoofddeksels, schoenen, mantels, tassen ... Door zijn schilderij kunnen we dus zien wat er in de mode was in het jaar 1872!

Théodore Ceriez, De prentenliefhebber, 1869

Kijk eens héééél van heel dichtbij naar dit schilderij. Van welke prenten is de man op het schilderij wel een liefhebber? Zo zie je maar, kunst hoeft niet altijd even serieus te zijn!

12. Foto – Léontine

Ook in de 19de eeuw leeft een groot deel van de bevolking in armoede, met kinderarbeid en lange werkdagen. Ontspanning bestaat in kermissen en volksfeesten. Dat staat in contrast met de rijkdom van de hogere klasse: de oude adel, legeroversten, hogere ambtenaren en sinds de industrialisering ook fabrieksbazen.

Tussen 1875 en 1914 verandert er weinig in de binnenstad. Ieper telt veel eeuwenoude huizen, vaak in slechte staat. Arme gezinnen hokken samen in beluiken, een soort binnenplein met aan weerszijden kleine tweekamerhuisjes. Het stadsbestuur probeert de oude glorie nieuw leven in te blazen door middeleeuwse monumenten te onderhouden.

Léontine Permeke (1858-1923)

De Poperingse Léontine Permeke vestigt zich na haar huwelijk met Ieperling Honoré Antony (in 1887) als fotografe in Ieper. Haar specialiteit zijn mooie portretfoto's. Al snel versterken haar twee zonen, Maurice en Robert, de firma. Vooral Maurice legt zijn geboortestad vast in schitterende, internationaal bekroonde foto's. Robert haalt de wereldpers met foto's van het vernielde Ieper. Maar de oorlog stopt ook de werking van het bedrijf. De familie vlucht naar Frankrijk, haar man sterft er. Eind 1919 keert Léontine terug naar België. Met haar zonen vestigt zij zich in Oostende, onder de naam Antony d'Ypres.

Hun fotografische inventaris van Ieper voor, tijdens en na de oorlog is één van de hoogtepunten van het Vlaams cultureel erfgoed. De foto's zijn tijdloze pareltjes.

Fotostudio

Welke verschillen zijn er tussen de foto's van 100 jaar geleden en nu?

Hoe zag een fotoestel er toen uit?

Poseer met je klasgenoten op een kiekje van de fotostudio van de Anthony's! Je krijgt de foto via mail toegestuurd. Zonder spam.

13. leper in scherven

leper krijgt het hard te verduren tijdens de Eerste Wereldoorlog. De stad wordt tot een ruïne herleid. Gelukkig komt de stad altijd op z'n pootjes terecht. leper veert opnieuw op.

Alle info over leper tijdens WO I vind je natuurlijk in het In Flanders Fields Museum.

14. leper veert op

Ondanks een terugval in de jaren 1950, neemt leper na de oorlog zijn rol als trekker terug op. De weefmachinebouwer Picanol wordt een economische motor en de infrastructuur voor (tran)sport, en toerisme wordt uitgebouwd. leperlingen trekken ook de wijde wereld in en maken er naam en faam. Intussen blijven de herdenking en de getuigen van de Grote Oorlog in de streek veel bezoekers aantrekken.

Sinds (in mei 1985) paus Johannes Paulus II onder de Menenpoort voor vrede bad, draagt de stad een nieuwe boodschap uit: 'leper Vredesstad'.

leperlingen zijn trots op hun rijke, eeuwenoude geschiedenis. En ze kijken veerkrachtig uit naar wat de toekomst brengt.

Zie je op reis ergens de naam leper of iets dat naar de Westhoek verwijst? Laat het ons weten, dan nemen we het op in ons museum!

Einde bezoek

Na het bezoek eindig je weer in de inkomhal. Je kunt de kattenpoot armband houden of teruggeven. Vond je het een leuk bezoek? Laat het ons weten! Kunnen er nog dingen kindvriendelijker, praktischer, beter? Laat het ons ook gerust weten!

Wollige groetjes!

De educatieve dienst van het Yper Museum

wouter.sinaeve@ieper.be | ann-sophie.coene@ieper.be | sien.demasure@ieper.be

www.ypermuseum.be
www.facebook.com/ypermuseum